

BUKI - Sada pro elektronického experta 7160

Obsah:

1) Konzola montážní desky pro obvody 2) Magnet 3) Spojovací kabel (10 cm x s ks; 20 cm x5 ks; 30 cm x 5 ks) 4) Barevná Brožura 5) Pododstavec držáku pro poznámky 6) Držák pro poznámky 7) Základna rotačního světla 8) LED držák 9) LED Žárovka 10) Středová osa 11) Červený a modrý kryt 12) Pastorek 13) Motor 14) Držák rotačního světla 15) Průhledný kryt 17) Spoj 18) Pružiny 19) Přepážka na baterie 20) Reproduktor

Montáž musí probíhat pod dohledem a s pomocí dospělé osoby.

ROTAČNÍ SVĚTLO

Obrázkový postup najdete ve barevné brožuře na str. 3.

A) Umístěte LED žárovku (9) do držáku (8). Držák vložte do základny rotačního světla (7). Přidejte pastorek (12) a převlečte zpod LED kabelu. Přidejte motor (13).

B) Vložte čtyři spoje (17) do základny. Umístěte na držák rotačního světla (14) nálepky (16). Upevněte držák k základně.

C) Zcvakněte do sebe dvě části středové osy (10). Přidejte barevné kryty (11). Zatlačte osu do rotačního světla pomocí drážka.

Upevněte na otočné světlo průhledný kryt (15).

DRŽÁK NA POZNÁMCE D) Upevněte držák (6) na pododstavec (5)

KONZOLE MONTÁŽNÍ DESKY NA OBVODY Obrázkový postup najdete ve barevné brožuře na st. 4. E) vedte rotační světlo a dvě pružiny (18) podle nákresu do ploch 1 a 2. Připojte dva červené kabely k pružině 1 a dva černé kabely k pružině 2.

Umístěte podle nákresu přepážku na baterie (19), reproduktor (20) a držák na poznámky.

KOMPONENTY Symboly jednotlivých komponent jsou vyobrazeny na str. 4 ve barevné brožuře.

Kabel: Tento prvek přenáší elektrický proud mezi komponenty.

Napájení: V tomto případě daný symbol reprezentuje baterii.

Vypínač On/Off: Tento prvek otevírá a uzavírá obvod.

Tlačítkový spínač: Potlačením spínače uvedete kov do kontaktu a pustíte tak přes něj elektrický proud.

Magnetický spínač: Magnet uvede kovové plůšky uvnitř do kontaktu a pustí tak napříč nimi proud.

Rezistor: Toto je překážka, která zpomaluje proud a chrání tak tranzistory.

Dioda: Tento proud umožňuje procházet jen jedním směrem. Opačný proud nemůže projít.

LED dioda: Funguje stejně jako dioda a zároveň také vyzařuje světlo.

Tyristor (SCR): Tento prvek má dva terminály, stejně jako dioda, a třetí terminál známý jako brána", který kontroluje cirkulaci proudu.

Rotační světlo: Tohle je motorek, který otáčí LED osvětlením, když jím prochází proud.

Dotyková plůška: Toto je plůška, která sestává ze dvou samostatných částí. Když na ni položíte prst, dvě části se dotknou a umožní tak proudu procházet.

Světelný senzor: Tento senzor je citlivý na světlo a umožňuje proudu procházet, když je osvětlený. reproduktor tento součást mění elektřinu na zvuk.

Jednotka zvířecích zvuků: Tato součást modifikuje zvuk tak, aby zněl jako zvířecí zvuky. Digitální obrazovka: tato obrazovka sestává z několika LED žárovek zařazených do segmentů tak, aby zobrazovaly písmena a čísla.

Tranzistory PNP a NPN: Tyto komponenty zesilují proud v obvodu. Tranzistory jsou klíčovým komponentem v našich elektronických zařízeních. Mikroprocesor počítače obsahuje několik miliard tranzistorů.

Jak na to

Před skládáním obvodů vždy nastavte hlavní vypínač do polohy OFF.

Vyzkoušejte si zapojení kabelu: Pružinu přehodte do strany, vložte dovnitř odhalený konec kabelu (drát) a pusťte pružinu. Dva kovové díly (drát a pružina) se musí dotýkat.

K propojení komponent můžete používat kabely libovolné barvy. Ich jediným rozdílem je délka, jinak jsou celkem totožný.

Vysvětlivky k symbolům (vyobrazeny jsou na str. 6 ve barevné brožuře).

- **Modrý symbol s připojenými kuličky:** Toto logo indikuje pořadí zapojení.
- **Zelený symbol se zdviženým prstem:** Toto logo označuje nejzajímavější způsoby zapojení.

V příkladu vyobrazeném na str. 6 v je třeba nejdříve zapojit kabel mezi pružiny 4 a 17. Ve druhém kroku musíte přidat kabel mezi pružiny 18 až 49 a pak další mezi pružiny 49 a 53. Pokračujte, dokud nemáte obvod kompletní. Můžete si pořadí zapojení překreslit na kousek papíru a vystavit si ho v držáku na poznámky, abyste si ho lépe zapamatovali.

Každý popis experimentu znázorňuje propojení, která je třeba udělat, i diagram zapojena. Pokud obvod nefunguje, zkontrolujte kabely a jejich zapojení do pružin.

Pokyny pro rodiče

Tato experimentální souprava je navržena pro děti od 8 let vyšší.

Potřete 2 LROG-AA baterie, které nejsou součástí balení. Baterie smí vyměňovat jen dospělá osoba. Prohlédnout si nákras, abyste uměli správně vybrat a vložit baterie. Nikdy nenabíjejte baterie, které nejsou určeny k nabíjení. Nabíjecí baterie musí být před nabíjením z hračky vybrány a jejich nabíjení musí probíhat vždy pod dohledem dospělé osoba. Nemíchejte alkalické, standardní (zinko -uhlíkové) nebo nabitě (nikl-kadmiové) baterie. Nemíchejte ani použité baterie s novými. Používejte pouze baterie doporučeného nebo podobného typu. Baterie vkládejte s důrazem na správnou polaritu (viz nákras). Při dlouhodobém skladování nebo vybití baterie z hračky vyjměte. Předcházet zkratům napájecího terminálu.

Buďte obezřetní:

Před každým experimentem si zkontrolujte všechny zapojení - špatné zapojení může komponent poškodit. Když je experiment ukončen, vyjměte baterie a přepněte vypínač do polohy OFF. Odpojte všechny kabely. Nezapojujte žádné komponenty, které nejsou obsaženy v této soupravě. Neskládejte žádné překážky motoru, protože by se mohl přehřát. Tato hračka může být napájena pouze energií z baterií, které jsou vloženy na místo pro ně určené.

Elektronika v každodenním životě

Elektronika se stala nedílnou součástí našich každodenních životů. Smartphony, televize, počítače... Všechna tato zařízení jsou plná elektroniky. Tyto komponenty, které najdete i ve své soupravě, se však

používají jen zhruba 50 let. Tranzistory a rezistory způsobily hotovou revoluci v průmyslu i každodenním životě. Elektronika především znamená uvažovat o způsobu, jakým elektřina putuje v elektrickém obvodu. Elektřina přenáší energii, ale také informaci. Trasa, jakou je tato informace nasměrována, umožňuje komponentům vzájemně na sebe reagovat a komunikovat. Před vynálezem elektroniky byly počítače velké a omezené na provedení základních výpočtů. S elektronikou přišel vylepšený oběh informací, který počítačům umožnil provádět rozhodnutí a mnoho nových výpočtů. Pomocí vaší soupravy se dozvíte, jak elektřina cestuje po vyznačených obvodech. Uvidíte, jak rezistory a tranzistory pracují a stanete se skutečným expertem na elektroniku!

1. Jednoduchý obvod (str. 9 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře. Nastavte vypínač do polohy ON. LED osvětlení se rozsvítí. Můžete také zapojit i jinou LEDku - stačí kabely zapojit do jiných pružin při zachování správného směru.

2. Rotační světlo (str. 9 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Rotační světlo se začne otáčet a rozsvítí se.

3. Magnetický spínač (str. 9 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Položte na magnetický spínač magnet. LED-ka se rozsvítí!

4. Rezistory (str. 10 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. LED světla se tlumeně rozsvítí. Nastavte vypínač do polohy OFF. Nyní potlačte tlačítkový spínač: LED-ka svítí jasněji. Proud necestuje k LED žárovce stejnou cestou. Větev tlačítkového spínače má slabší rezistor, takže proud je intenzivnější

6. Paralelně zapojené rezistory (str. 11 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. LED světlo se tlumeně rozsvítí. Potlačte tlačítkový spínač a LED-ka se rozsvítí trochu jasněji. Proud prochází dvěma rozdílnými cestami. Konečně, stále držte tlačítkový spínač, použijte též magnetický spínač: Proud teď ve stejnou dobu prochází třemi rozdílnými cestami a LED světlo je jasnější i přes tři rezistory.

7. Dotykový spínač (str. 11 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Zlehka si navlhčte ukazováček a dotýkejte se jím dotykového spínače. LED světlo se tlumeně rozsvítí, protože voda působí jako rezistor. Nyní použijte k navlhčení slanou vodu: LED je jasnější, protože slaná voda je lepší řidič.

8. PNP tranzistor (str. 12 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Zlehka si navlhčte ukazováček a dotýkejte se jím dotykového spínače. LED světlo se jasně rozzáří. Váš prst je připojen přímo k tranzistoru, takže proud může přecházet přímo z emitoru do kolektoru a do LED.

9. Dostupné online. (anglicky) NPN tranzistor . 12 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Dotýkněte se dotykového spínače. Sestava je nyní podobná, ale NPN tranzistor otáčí polaritu.

10. Dvě paralelně zapojené LED (str.12 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. Dvě LED žárovky se rozsvítí současně.

11. Tři paralelně zapojené LED-kv (str. 13 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. Teď se všechny tři LED-ky rozsvítí i zhasnou zároveň.

12. LED-ka a rotační světlo zároveň (str. 13 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. LED-ka a rotační světlo se zapnou i vypnou zároveň.

13. LED-ka a rotační světlo samostatně (str. 13 ve barevné brožurě)

Vytvořte spoje znázorněné v brožurě. Když přepnete vypínač do polohy ON, rotační světlo se rozsvítí; stisknete dotykový spínač, abyste zapnuli LED-ku. Komponenty jsou zapojeny samostatně a fungují nezávisle.

14. Jednoduchá LED sestava (str. 14 ve barevné brožurě)

Vyvěšte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. Malá LED-ka se rozsvítí, ale velká ne. Dotkněte se dotykového spínače: Malá LED-ka se zhasne a velká rozsvítí.

15. Rotační světlo a několik LED žárovek (str. 14 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy N. Modrá LED-ka se rozsvítí, ale velká ne. Položit magnet pro magnetický spínač: Rozsvítí se velká LED-ka. Stisknete tlačítko: Rotační světlo se rozsvítí.

16. LED kombinace (str. 14 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. Potlačte tačidlový spínač, položte magnet na magnetický spínač nebo udělejte obojí najednou, abyste objevili různé kombinace.

17. Dioda (str.15 ve barevné brožurě)

Vyvořte spoje rozpoznány v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. Rotační světlo se zapne. Otočte spojení - Obvod nyní nefunguje. Proud může procházet diodou jen v jednom směru. Druhý směr je zablokovaný.

18. Světelný senzor (Str. 15 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. LED žárovka svítí velmi tlumeně. Nyní na konzoli posvícejte, LED-ka se rozsvítí jasněji. Obvod je citelný na světlo - čím je ho víc, tím více proudu prochází LEDkou.

19. Tma a LED Žárovka (Str. 16 ve barevné brožurě)

Vyvěšte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. LED-ka se normálně rozsvítí. Teď jděte do tmavé místnosti - LED-ka svítí jasněji. Tranzistor a senzor reagují na tmu a přizpůsobují proudění elektřiny.

20. Světlo a LED žárovka (str. 16 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožurě a nastavte vypínač do polohy ON. LED-ka se normálně rozsvítí. Teď jděte do světlejší místnosti -LED-ka svítí jasněji.

21. Tyristor SCR (str. 17 ve barevné brožurě)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Nic se nestalo. Teď potlačte a podržte tlačítkový spínač. LED-ka se rozsvítila, protože jste uzavřeli obvod. Pusťte spínač -obvod jste znovu otevřeli, ale LED-ka svítí dál Tyristor kontroluje cirkulaci proudu do LED žárovky.

22. Senzor vlhkosti (str. 17 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Nic se nestalo. Teď dejte na dotykový spínač kapku vody. LED-ka se rozsvítí. Kapku utřete kuchyňskou utěrkou. LED-ka svítí dál.

23. Číslice 1 na obrazovce (str. 18 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení rozpoznána v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na obrazovce se objeví číslice 1.

24. Číslo 2 na obrazovce (str. 18 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na obrazovce se objeví číslice 2.

25. Číslice 8 na obrazovce (str. 18 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na obrazovce se objeví číslice 8

26. Písmeno F na obrazovce (str. 19 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na obrazovce se objeví písmeno F.

27. 1 nebo 8 (str. 19 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na obrazovce se objeví číslice 1. Když potlačíte tlačítkový spínač, na obrazovce se objeví číslice 8.

28. I nebo L nebo F nebo E (str. 19 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na obrazovce se objeví písmeno I. aktivovat magnetický spínač a na obrazovce se objeví písmeno L. Stiskněte tlačítkový spínač a obrazovka ukáže F. Aktivujte oba spínače současně a na obrazovce se objeví písmeno E.

29. Obrazovka a tma (str. 20 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Obrazovka bude indikovat, jestli má dostatek světlo Přikryjte senzor a obrazovka ukáže písmeno C; odkryjte senzor a obrazovka se vypne.

30. Obrazovka a světlo (Str. 20 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Obrazovka ukazuje písmeno E. Přikryjte senzor a písmeno E zmizí.

31. Blikající LED-ky (str. 20 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. LED žárovky budou blikat'.

32. Štěkající pes a blikající LED žárovka (str. 21 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet štěkot psa a LED-ka bude blikat do rytmu tohoto zvuku.

33. Štěkající pes a číslice 1 (str. 21 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet štěkot psa a na obrazovce bude blikat číslice 1.

34. Kikíříkání a číslice 2 (str. 21 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet kohouta a na obrazovce bude blikat číslice 2.

35. Měukání a číslice 3 (str. 22 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet měukání kočky a na obrazovce bude blikat číslice 3.

36. Ržát a číslice 4 (str. 22 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet koňské erdžání a na obrazovce bude blikat číslice 4.

37. Zpěv ptáka a číslice 5 (str. 22 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet zpěv ptáka a na obrazovce bude blikat číslice 5.

38. Kachna a číslice 6 (str. 23 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet zvuk kačky a na obrazovce bude blikat číslice 6.

39. Ovce a číslice 7 (str. 23 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněné v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet bečení ovce a na obrazovce bude blikat číslice 7.

40. Kukačka a číslice 8 (str. 23 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet kukučku a na obrazovce bude blikat číslice 8.

41. Žaba a číslice 9 (Str. 24 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet žabku a na obrazovce bude blikat číslice 9.

42. Kontrolované erdžanie (str. 24 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Budete slyšet erdžujícího koně. Stisknete tlačítko a na obrazovce se objeví číslice 0.

43. Magnetické bečení (str. 24 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Magnet položte na magnetický spínač. Budete slyšet bečení ovce a LED-ka se rozsvítí.

44. Dotykové kikíříkání (str. 25 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Položte prst na dotykový spínač. Budete slyšet kohouta a LED-ka se rozsvítí. Můžete také zkusit jemně si prst navlhčit.

45. Zvuk kočky ve světle (str. 25 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Pokud jste ve světle, budete slyšet kočičí měukání a LED-ka se rozsvítí.

46. Štěkání po setmění (str. 25 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Po setmění budete slyšet psí štěkot a LED-ka se rozsvítit

47. Bezpečnostní poplach (str. 26 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Nic se neděje. Když zapojíte kabelek mezi 28 a 43, reproduktor vydá koňský zvuk.

48. Světelný indikátor (str. 26 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Na světle se rozsvítí mnohobarevná LED-ka, ale modrá ne. Po setmění to bude přesně naopak.

49. Tma a rotační světlo (str. 27 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Jděte do temné místnosti. Rotační světlo se ve tmě zapne.

50. Světlo a rotační světlo (str. 27 ve barevné brožuře)

Vytvořte spojení znázorněná v brožuře a nastavte vypínač do polohy ON. Jděte do světlé místnosti. Rotační světlo se ve světle zapne.

Upozornění: Vhodné pouze pro děti ve věku 8 a více let. Nevhodné pro děti do 36 měsíců. Obsahuje drobné dílky, které mohou být spolknuty. Riziko udušení. Používat pouze pod přímým dohledem dospělé osoby. Obsahuje funkční ostří konce a hrany.

ODLOŽTE SI OBAL PRO PŘÍPAD BUDOUCÍ POTŘEBY.

Barvy a obsah jednotlivých balení se mohou mírně lišit.

Vyžaduje 2 LR06-AA baterie, které nejsou součástí balení.

Baterie jsou klasifikovány jako WEE. Když už je nepotřebujete, bezpečně je zlikvidujte.